

*Silviahemmet, som ligger vackert beläget i närheten av Drottningholms slott, används för dagvård och utbildning.
Foto Yanan Li, Silviahemmet.*

Stipendier till Silviasysstrar och Silviasjuksköterskor

VÅRT VIKTIGA PROJEKT FÖR FORTSATT LIVSKVALITET

"Min tanke för mer än tjugo år sedan var att skapa en möjlighet för undersköterskor att få god kunskap inom området demens. Min egen mor hade då insjuknat och jag insåg att utbildning i demensvård var sällsynt."

Så skrev Drottning Silvia i Stiftelsen Silviahemmets jubileumbok förra året.

Omslagsbilden: Drottning Silvia provsitter den s.k. bollfåtöljen på Silviahemmet. Den speciella utformningen hjälper personer med demenssjukdom att känna sin kropps gränser, dämpa oro och ge avslappning. Foto Charles Hammarsten/ Svensk Damtidning.

På initiativ av Drottningen bildades Stiftelsen Silviahemmet för utbildning inom demensvård. Verksamheten har varit mycket framgångsrik.

I dag finns det ca 580 diplomerade Silviasysstrar, 206 Silviasjuksköterskor och 19 Silvialäkare i Sverige och utomlands. Arbetsterapeuter och fysioterapeuter är på väg att magisterutbilda sig inom demensvård.

Äldres situation är ett av Inner Wheels prioriterade områden över hela världen. Svenska Inner Wheel Rådet beslutade 2011 att instifta stipendier att utdelas till undersköterskor och sjuksköterskor som studerar demensvård inom Silviasyster- respektive Silviasjuksköterskeutbildningarna vid Stiftelsen Silviahemmet. Förra året beslutades att fortsätta med projektet under perioden 2016-2019.

SIWRs syfte med stipendierna är att öka möjligheterna för indi-

vider med demenssymptom att få en kompetent och kvalitativt god omvårdnad genom att ekonomiskt bidra till att fler sköterskor ges möjlighet att utbilda sig inom detta område.

Silviasyster- resp. Silviasjuksköterskeutbildningen ges som en webbaserad uppdragsutbildning vid Sofiahemmet Högskola i samarbete med Stiftelsen Silviahemmet. I samverkan med Karolinska Institutet sker magisterutbildning i demensvård för läkare.

Wilhelmina Hoffman är verksamhetschef för Silviahemmet:

"Det var framsynt att börja med utbildning av undersköterskor som är närmst de som vårdas. Att vi idag även har möjliggjort akademiska spjutspetsutbildningar är något som främjar forskningen och höjer statusen inom området."

Donatorer har bidragit till att vi har haft möjlighet att utveckla dessa samarbeten.

Stipendierna från Inner Wheel har rönt stor uppskattning bland våra studenter. Förutom det rent ekonomiska stödet värdesätts IW-medlemmarnas allmänna engagemang för denna viktiga fråga", säger Wilhelmina Hoffman.

*Wilhelmina Hoffman.
Foto Yanan Li, Silviahemmet*

Beslut om IW-stipendierna fattas av en kommitté bestående av projektansvarig eller annan representant från SIWR och en representant från Stiftelsen Silviahemmet. För närvarande utdelas två stipendier på vardera 10 000 kr per år. Stipendiesummans storlek kan variera.

Grunden för stipendiefonden utgörs av nettot från försäljningen av SIWRs Rosenkort utformade av Gertrud Anderberg, Uppsala IWC. Stipendierna utgör bidrag till resor och kurslitteratur och är skattefria. Stipendiaterna förbinder sig att informera om utbildningen på ett möte med en Inner Wheel-klubb på, eller i närheten av bostaden.

Utdelning av stipendiet till en blivande Silviasyster görs av en projektansvarig/representant från-SIWR vid ett möte på Silviahemmet

Kajsa Båkman, Silviasjuksköterska och Inner Wheel-stipendiat 2016.

Foto Solveig Edlund.

i augusti/september. Stipendiet till en blivande Silviasjuksköterska utdelas i samband med den årliga "Silvia Master Academy Day" som genomförs på Silviahemmet under oktober/november.

Kajsa Båkman fick i höstas ta emot ett av Inner Wheels stipendier. Hon är en av landets nio specialistsjuksköterskor med magisterexamen, inriktning demensvård. Kajsa arbetar numera som vårdlärare i Stockholm inom vuxenutbildningen och utbildar blivande undersköterskor. Hon berättar att i hennes klass på 18 elever är 17 utlandsfödda!

SIWRs nuvarande projektledare Gunilla Thorstensson, Enköping IWC, brinner för projektet och vädjar:

"Köp Rosenkorten! Eller skicka in bidrag direkt till projektet. Bankgiro konto 446-4996, ange projektets namn."

*Invigning av SilviaBo i maj 2017. Drottning Silvia och Claes Dinkelspiel klipper banden.
Foto Yanan Li, Silviahemmet.*

Själva byggnaden Silviahemmet, som ligger på Drottningholm på Lovön i Ekerö kommun väster om Stockholm, invigdes på Alla Hjärtans Dag 1996. Här bedrivs dagverksamhet och viss utbildning.

SilviaBo för livslångt boende

Intill Silviahemmet uppförs i vår, med stöd av bl.a. IKEAs grundare Ingvar Kamprad, de första SilviaBo husen. Det är ett nytt sorts boende speciellt anpassat för att möjliggöra ett bra liv trots demenssjukdom. Både för den som är sjuk och för den anhörige. Tanken är att man här ska kunna bo kvar livet ut.

TIPS FÖR BOENDET

Det finns en del bra tips när det gäller boendet för en dement person. På bilden till höger visas ett inrett badrum på Silviahemmet.

T.ex. kan man ha ett draperi att kunna dra för en spegel. En dement person kan uppfatta att man ser någon annan person i spegeln.

För att den demente ska förstå var toaletten är bör det vara tydliga avvikande färger som visar var sitsen finns.

Lysknappen är också färggrann för att synas/hittas.

Ska fisk serveras bör det inte göras på en vit tallrik. Då syns inte den vita fisken.

En blå matta kan uppfattas som en vattenpöl eller sjö.

Foto Andreas Melkersson, Silviahemmet.

Silviasyster Andreas Melkersson.
Foto Kerstin Jonson.

SILVIASYSTRAR PÅ BESÖK HOS SANDVIKEN IWC OCH VID DISTRIKTSMÖTET I SKÖVDE

Silviasyster Lisa Lillbom, distriktspresident Anna-Lena Mäkitalo-Otterberg och Silviastipendiat Sanna Larsson.
Foto Lena Petruson.

Andreas Melkersson som är diplomerad Silviasyster har varit på besök hos **Sandviken IWC**. Han berättade att utbildningen till Silviasyster för undersköterskor är på distans, är tvåårig och ger 60 högskolepoäng. Utbildningen till Silviasjuksköterska ger 30 högskolepoäng. Utbildningen innehåller palliativ vård, närståendestöd och geriatrika sjukdomar.

Andreas jobbar idag på Silviahemmet som ligger på Drottningholm. Här bedriver man dagverksamhet.

Personalen har ansvar för att skapa en positiv stämning, kamratskap, medmänsklighet och ett vi-tänk. Vårdighet och glädje är viktigt.

Text Ulla Mueller, sekreterare

Ett intressant programinslag avlöste mötesförhandlingarna när **D 238** hade distriktsmöte hos **Skövde S:t Elin IWC**. Två Silviasyster från Göteborg hade bjudits in för att informera om sin utbildning. De berättade med stor entusiasm om sitt arbete med demenssjuka. Att arbeta med demenssjuka kräver kompetens och kvalitativ god omvårdnad.

Utbildningen genomförs av Sophiahemmet Högskola i samarbete med Stiftelsen Silviahemmet.

Specialisering i demensvård för undersköterskor har tydligt omvårdnadsperspektiv utgående från den palliativa vårdfilosofin.

Text Kerstin Waxberg

VAD ÄR DEMENS?

Demens är ett samlingsnamn för sjukliga förändringar i hjärnan som påverkar minnet och tankeförmågan. Oftast drabbar sjukdomen äldre personer. I sällsynt fall kan man få demens i 40-årsåldern eller ännu tidigare. Demens är idag en folksjukdom. Ungefär 180 000 människor i Sverige lider av någon demenssjukdom varav ca 10 000 är under 65 år. Den vanligast demenssjukdomen är Alzheimers sjukdom.

Vid påtagliga minnesproblem är det viktigt att kontakta läkare så tidigt som möjligt för att ta reda på orsaken.

Det behöver inte vara en demenssjukdom utan något helt annat t.ex. vitaminbrist, infektionssjukdom, depression, stress eller läkemedelspåverkan.

Demens går inte att bota men det finns mediciner som ibland kan förbättra flera funktioner.

EXEMPEL PÅ SYMTOM

Problem att utföra de vardagliga sysslorna.

Att förlägga sina saker.

Att glömma överenskommelser med andra.

Svårigheter att hitta rätt ord när man pratar.

Svårigheter att hitta när man är ute och handlar, promenerar eller kör bil.

Svårigheter att fatta beslut och företa sig saker.

Att tappa intresset för sådant som man tidigare tyckt var roligt.

Att dra sig undan från umgänge med andra människor.

Svårigheter att hantera stress.

Några av dessa symtom bör ha funnits minst ett halvår för att diagnosen demens ska kunna ställas.

Källa: Demensförbundet